

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นสื่อของความคิด ผู้เรียนที่มีภาษาใช้กว้างขวาง มีประมวลคำในการใช้พูด ฟัง อ่าน เขียนมาก ผู้เรียนจะคิดได้กว้างขวางลึกซึ้ง และสร้างเสริมความชาญฉลาด สามารถ คิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหาและวินิจฉัยอย่างมีเหตุผล ดังนั้นการสอน ภาษาไทยจำเป็นต้องเสริมสร้างให้ผู้เรียนขยายประมวลคำ ทั้งการพูด การฟัง การอ่านและการเขียน ให้มากเพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาในการคิดสร้างสรรค์ คิดวิพากษ์วิจารณ์ คิดตัดสินใจแก้ปัญหา วินิจฉัย เรื่องราวและส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้ภาษาอย่างมีเหตุผล ใช้ภาษาในเชิงสร้างสรรค์และใช้ภาษา อย่างสละสลวย ซึ่งจะช่วยสร้างเสริมบุคลิกภาพของผู้ใช้ภาษาให้เกิดความน่าเชื่อถือ ภาษาไทย เป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษา เพื่อการสื่อสาร การอ่านและการฟัง เป็นทักษะของการรับรู้เรื่องราว ความรู้และประสบการณ์ การพูดและการเขียนเป็นทักษะของการ แสดงออกด้วยการแสดงความคิดเห็น ความรู้และประสบการณ์ ส่วนการดูเป็นการรับรู้ข้อมูล ข่าวสารจากสื่อต่างๆ ทั้งโทรทัศน์ ภาพยนตร์ ละคร คอมพิวเตอร์ตลอดจนการ์ตูน และสามารถ แสดงทรรศนะของตน และการดูนับวันจะมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ผู้เรียน จะต้องประเมินสิ่งที่ดูและใช้การดูให้เป็นประโยชน์ในการหาความรู้ การเรียนภาษาไทยจึงต้อง เรียนเพื่อการสื่อสารให้ผู้เรียนสามารถรับข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือก ใช้คำ เรียบเรียงความคิด ความรู้ให้ชัดเจน ใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักภาษา ใช้ถ้อยคำตรงตามความหมาย ตามฐานะของบุคคลและสถานการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ. 2545 : 8)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็น กำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็น พลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาดอกชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้

และพัฒนาดตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 3) ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ผู้ยากซับซ้อนกว่าทักษะอื่นๆ เพราะผู้ที่เขียนได้ดีจะต้องเป็นบุคคลที่ฟังมาก อ่านมาก มีความรู้ และประสบการณ์กว้างขวาง พร้อมทั้งยังสามารถเลือกใช้คำ จำนวนมาเรียบเรียงเป็นภาษาเขียน ได้ถูกต้องและสละสลวย ทักษะการเขียนจะเกิดในบุคคลใดๆ ได้ บุคคลนั้นจะต้องใช้เวลาในการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ (สนิท สัต โยภาส. 2545 : 142) การเขียนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความคิดเห็น ทรรศนะ อารมณ์ จินตนาการและสิ่งที่ต้องการสื่อสารอื่นๆ ของตนเองผ่านงานเขียน โดยใช้สัญลักษณ์ที่กำหนดครู่ร่วมกันเป็นสื่อกลางของการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน ส่วนการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่แสดงให้เห็นถึงความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียน ที่เขียนด้วยสำนวนภาษาที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง หรือมีรูปแบบการเขียนที่มีความแปลกใหม่ มีคุณค่า และเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน (ถวัลย์ มาศจรัส. 2545 : 4) การเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถทางจินตนาการ ได้ดีกว่าเขียนชนิดอื่นๆ เด็กที่มีโอกาสได้ฝึกฝนการเขียนเชิงสร้างสรรค์บ่อยๆ จะมีวิวัฒนาการการเขียนได้ดีกว่าเด็กซึ่งฝึกฝนเฉพาะเต็มรูปแบบ (อัจฉรา ชิวพันธุ์. 2535 : 4)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้สรุปผลการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และคุณภาพผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษและวิทยาศาสตร์ลดลงต่อเนื่องทุกวิชาในช่วงเวลา 5 ปี นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แนวโน้มของคะแนนผลสัมฤทธิ์ไม่ต่างกัน คือมีแนวโน้มลดลง สำหรับผลจากการประเมินของ สมศ. รอบแรกในช่วงปี 2544-2548 จากจำนวนสถานศึกษา 30,010 แห่ง พบว่าโรงเรียนที่สามารถจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มาตรฐานด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาการ 3 มาตรฐาน โดยเฉลี่ยมีเพียงร้อยละ 10.4-24.0 โดยมีผลประเมินอยู่ในระดับดีในเรื่องผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง ร้อยละ 10.4 มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร อยู่ในระดับดีร้อยละ 11.4 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง วัดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 24.0 ส่วนผลการประเมินภายนอกของ สมศ. รอบ 2 ปี 2548-2551 พบว่าสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับ

ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จำนวน 22,425 แห่ง มีร้อยละ 79.70 ที่ได้มาตรฐานและร้อยละ 20.30 ต้องได้รับการพัฒนา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552 : 3)

ผลการประเมินการทดสอบระดับชาติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านแสงโทณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 45.13 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. 2553 : 7) และจากประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 ทักษะ ที่เป็นปัญหาคือทักษะด้านการเขียน ผู้เรียนจะมีปัญหาเรื่องการเขียนประโยคจากคำที่กำหนดให้ มักเขียนประโยคเดิมซ้ำๆ และเขียนวกวน เขียนได้สั้น การตอบคำถามตอบไม่ตรงประเด็น เนื่องจากผู้เรียนขาดความรู้ความคิดที่จะนำมาเขียน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เป็นหน้าที่ ของครูผู้สอนที่ต้องคิดหาเทคนิค วิธีการ ที่จะนำมาแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน และยังเป็นการส่งเสริมทักษะพื้นฐานการเขียนให้กับนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น

การศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ได้มีผู้ทำวิจัยการใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่าแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ค่าดัชนีประสิทธิผลของการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะมีค่ามากกว่า .50 และนักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ อาทิเช่น รุจิรัตน์ สระหอม (2548 : บทคัดย่อ) พัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยแบบฝึกทักษะ และพรณี ชะบา (2550 : บทคัดย่อ) สร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และพรธิดา ชินชาติ (2553 : บทคัดย่อ) ที่สร้างแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 เป็นต้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา ผลของการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 โดยหวังว่าจะเป็นวิธีการและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะด้านการเขียน ตลอดจน เป็นพื้นฐานการเรียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. ดัชนีประสิทธิผลของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่า .50 ขึ้นไป
4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนได้รับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย

3. เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หรือระดับที่สูงขึ้น
4. ได้แนวทางในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระอื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านแสงโสม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 60 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนบ้านแสงโสม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 30 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนที่มีนักเรียนแต่ละความสามารถเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. ตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2.3 คำนวณประสิทธิภาพของการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แบบฝึกทักษะ** หมายถึง สื่อการสอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 12 แบบฝึก
2. **การเขียนเชิงสร้างสรรค์** หมายถึง งานเขียนที่มีความแปลกใหม่ มีลักษณะเฉพาะตัว น่าสนใจ ที่เกิดจากการใช้ความคิด จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์และประสบการณ์
3. **ประสิทธิภาพ** หมายถึง คุณภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งเป็นอัตราส่วนของคะแนนที่นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย ต่อการทดสอบหลังเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ โดยคิดคะแนนเฉลี่ยเป็นร้อยละ ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80
  - 80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่ได้จากการทำแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย ระหว่างเรียน
  - 80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทย หลังเรียน
4. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง พฤติกรรมหรือความสามารถของนักเรียน ซึ่งเป็นคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทยระหว่างเรียน และคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
5. **ดัชนีประสิทธิผล** หมายถึง ตัวเลขที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน โดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากการทดสอบก่อนเรียน กับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากทดสอบก่อนเรียน
6. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการทำแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทยระหว่างเรียน และคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนในทางบวก
7. **ประชากร** หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านแสงโตน อำเภอประโคนชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 60 คน